

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj milder lürlücszél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, augusztus 8.

(P—e.) A reformokra soha kedvezőbb idő nem volt, mint minőnek ígérkezik a közel jövő. Nemcsak a közigazgatási reformokat értjük, hanem a reformokat általában.

Igazságtügyi reformokat, közoktatásiakat, gazdaságiakat, sőt társadalmiakat. Mindazokat, amelyekből Magyarország politikai, társadalmi és gazdasági újjászületése fog származni, vagy kellene, hogy származzék.

Igaz, hogy a hatvanas évek magas tájakon szárnyaló liberális szelleme hatalmasabb szárny-csapásaival emelte fel magához a népek s így a magyar nemzet lelkét is. Ez volt a századunkban lakó szellem utolsó nagy kisugárzása.

De a mi akkor csak elmélet volt, tűzpróbát állt a gyakorlatban. A nemes frázisok megkapták finom éretartalmuk fémmjelzését. A fényes ködök legnagyobb részétől megtisztult a szemhatár, melyen most már valódi alakjukban mutatkoznak a tárgyak.

A nemzet szellemében igaz, azóta változás történt. Nincs többé azon eszményi koloritja, a mi volt a hatvanas években és a hetvenesek elején.

De az tagadhatatlan, hogy faji és nemzeti öntudata erősebbé leit. A hatvanas évek végén és a hetvenes évek elején nemzetünk eszménye csak a magyar állam volt.

A politikai oltár, melyen a nemzet most áldozni kész: a nemzeti állam.

Akkor, a nagy világszellemek vezérlete alatt, csak általános kulturai törekvéseink voltak. Egyszerűen kulturálmunkát akartunk lenni, melynek leg-főbb nemzeti motívumai vannak.

A cél most az, hogy nemzeti kulturálmunkát legyünk.

Az erős nemzeti öntudat hatalmas kisugárzása ez, mely különben közös más népekkel.

Századunk elejének és végének sajtósági találkozása e jelenség; mintha a népek története be akarná bizonyítani, hogy körforgásokat tesz.

A közbeeső nagy békekorszakokban a nemzeti érzés mindenütt meglanyhult, a testvériség, sőt a kozmopolitizmus felé hajolt.

A jelen nagy békekorszakában az ellenkező történik. Tán ép azért, mert nem valódi békekorszak ez, hanem a duló harcok előkészítője.

Minden nép érzi, hogy a közel jövő nagy zivatarokat hoz. Kicsinyek és nagyok sejtik, hogy életerejük próbára kerül.

Ezért látjuk a nagy sietséget mindenütt a nemzeti munkában. A kulturai munka szintén folyik; de inkább csak amannak kiegészítője, támogatója gyanánt.

Helyes-e a nemzeti érzésnek ez általános lángrobbanása, helyes-e az emberiség haladásának szempontjából? Ez a jövő kérdése. Bíró lesz felette a történelem.

Ha érénye korunknak, nemzetünk érénye is. Ha hiba, a korszellem hibája, melyet osztani nemcsak dísztelen, hanem erkölcsi kényszer.

A magyar nemzet érzi, hogy a válságokat előkészítő eme nagy békekorszakban, nemzetileg és államilag meg kell szilárdulnia. A magyar államra a magyar faj egyéni pecsétjét kell ráítnie.

A közvélemény kapva-kap tehát minden reformon, mely a nemzeti kulturálmunka kiépítésére hat.

Minden reformon — közigazgatási, igazságtügyi, gazdasági és kulturális reformon — mely akár egy oszlopot, akár egy atomot szolgáltat a nemzeti eszme kultuszának épületéhez.

De az atomokból lassan épül valami. Ne-kiünk oszlopokra és egész falakra van szükségünk.

A kormány reformtörekvéseinek támogatására tehát készen áll az egész magyar nemzet közszelleme.

Pénzügyi helyzetünk szintén elég kedvező. Sőt a nemzet kész további áldozatokra, mert tudja, hogy sorsa nemcsak a Manlicher-puskáktól függ, melyek lönek; a nemzeti és társadalmi erőket szervező intézmények azon sáncok, melyek védenek.

A kormány rudjánál kiváló, tetterős férfiak ülnek. A fáradhatatlan tevékenységet az új utak törésére való képességgel egy egyesítő elmék, mint a pénzügyminiszter és mások.

A parlamenti helyzet sem lesz gátja a reformiránynak. A pártszennvedélyek vihara igaz termékenyítő eső nélkül oszlott el. De eloszlott.

A kormánynak valóságos hősmunkára kell vállalkoznia. A közönséges mérték ehhez nem elég.

De ha — mint reméljük — feladatát sikerrel oldja meg, annál nagyobb lesz dicsősége. A közönséges mérték ehhez sem lesz akkor elégséges.

A valutatörvények kihirdetése. A valuta szabályozást tárgyzó összes törvényeket — tehát a konverzióra vonatkozó törvényt is — melyek már megnyerték a legfőbb szentesítést, az eddigi rendelkezések szerint esütőtörökön, folyó hó 11-én fogják egyidejűleg Budapesten és Bécsben kihirdetni és az Ausztriával kö-

tött érmeegyezmény 22. §-a értelmében mindezek a törvények ugyanezen napon lépnek hatályba.

Törvényjavaslat a telepítésről. Bethlen gróf földmívelésügyi miniszter az ősszel kimerítő törvényjavaslatot terjeszt a törvényhozás elé a telepítési ügy szabályozásáról. E javaslattal pontosan meghatározni szándékozik a telepítés előfeltételeit, különösen az egyes telepítvényeseknek kijáró területek maximumát és minimumát, a minden községben szükséges kulturintézetek terjedelmét és az egyes telepítvényesek részéről való törlesztések feltételeit. Valószínű, hogy a járadéki jóságok alapításával is megpróbálják a telepítést. A miniszter több szakembert küldött idegen országokba, különösen Németországba, hogy az ottani telepítési viszonyokat tanulmányozzák.

Az új pénz. A magyar és osztrák kormányok kiküldöttjei a tárgyalásokat befejezték. A valutatörvények végrehajtására vonatkozó több intézkedésre nézve meg-egyeztek, és rögtön a törvények kihirdetése után kibocsátják az első rendeletet, mely valószínűleg a pénzverés foganatbavételére fog vonatkozni. Szeptemberben adják ki folytatólag a többi rendeletet, a melyek az ezüst-pénzek veretéséhez szükséges anyag beszerzésére és a régi ezüstpénzek beváltására fognak vonatkozni. Egyszerűen megállapítják a pénzverési díjat, a mit a törvény által előírt maximumnál olcsóbban fognak meghatározni, mivel a kormányok célja, hogy az arany bevándorlását lehetőleg megkönnyítse. Az a rendelet mely az aranypénzeknek magánzámlára való veretését és az erre vonatkozó eljárást határozza meg, hasonló lesz ahhoz a rendelethez, melyet ez ügyben annak idején a német kormány kiadott, azzal a kiegészítéssel, hogy nemcsak — mint Németországban — aranyrudak, hanem nyers arany és idegen aranypénzek is elfogadhatnak verés, illetve átverés céljából.

Lóverseny.

A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület Zomborban 1892. évi szeptember hó 11-én a katonai gyakorlóterén lóversenyt tart az alábbi programmal:

I. Mezei gazdák versenye. Pálya hossza 1600 méter. Futtathat minden bácskai, Baja, Szabadka, Zombor és Ujvidék városi gazda saját nevelésű lovával.

1-ső díj 100 frank, 2-ik díj 60 frank, 3-ik díj 30 frank.

II. Urlovar verseny. Pálya hossza 2400 méter. Tét 5 frt.

1-ső díj 500 frank, 2-ik díj 100 frank, 3-ik díj saját tét.

III. Hölgyek díja. Urlovar verseny. Pálya hossza 1600 méter. Tét 5 frt.

1-ső díj tiszteletdíj, 2-ik díj tétek fele.

A „BÁCSKA“ tárcája.

A mikor olvasom hazám történelmét...

A mikor olvasom
 Hazám történelmét,
 Mintha csak az Isten
 Hajlékába lennék.
 Áhitat és szent tűz
 Lobog fel lelkemben —
 Áldom az Eget, hogy
 Magyarának születtem.

Népemészto harcok,
 Véres csaták képe —
 Tánik e lapokat
 Olvasva — élémbe.
 Földdobog a szívem
 Lángra gyul a lelkem —
 S áldom az Eget, hogy
 Magyarának születtem.

Akitől félülüg
 Megremegett hajdan,
 Akit meg nem bírtak
 Törni ezer bajban.
 Aki dacos tolglyként
 Állt a sorssal szemben:
 Áldom az Eget, hogy
 Magyarának születtem.

Itt rengett apáink
 Bölcsége e földön,
 Az ő véruik folyt itt
 Mindenik göröngyön.

Ők szólnak hozzánk a
 Dörgő fergegben —
 Áldom az Eget, hogy
 Magyarának születtem.

A mikor olvasom
 Hazám történelmét,
 Mintha csak az Isten
 Hajlékába lennék.
 Földdobog a szívem,
 Lángra gyul a lelkem —
 S áldom az Eget, hogy
 Magyarának születtem...

Polczner Árpád.

AZ ERÉLYES RENDŐRÖK.

Mottó: „Van itt ész!”

Sokszor kérdezte már az én Miska barátom: „De uram! mondja meg mit csinál ön egész nap?” Hát folytatom, a mit tegnap abban hagytam: semmit. Mert oly boldog természetű ember vagyok, hogy nem unatkozom, találok elég szórakozást a természetben: evésben, ivásban, ásításban. Ez utóbbit mint gyógymódot már régóta használom, mig hatáson módját magamon nem tapasztalom. Már-már célnál voltam, mikor megütöközte olvasom, hogy valaki megelőzött. Csak az vigasztal, hogy nem az első eset; ugylátszik ez a pech átokként nehezedik reám, azután, hej plágiumos világot élünk...

Fennebb megénekeltém, hogy semmit sem szoktam csinálni. E sokoldalú elfoglaltságom dacára szakítottam magamnak egy kis szabad időt s elmentem sétálni. Gondolkoztam arról, hogy semmit sem csináltam... de mit! a mult elesett hatalmamból, a jövő mindig szebbnek ígérkezik, gondolkodtam tehát arról, hogy semmit sem fogok csinálni. Alig érek ki az utcából, heves szóvita üt meg fületem. Abban hagytam mindent s indultam

a hang után. Hát látok egy török sipkás urat — háziurnak néztem — amint heves gesztusok között magyarázgat valamit egy vele szemben álló (mondjuk szintén) urnak.

Jövöbe látó lelkem azt jósolta, hogy ennek tragikus vége lesz. Nem csalódtam. Még a másik sarkig sem értem, mikor kiabálást, puffogatást hallok. Annak reményében hogy „entrée frei” láthatok valami érdekeset visszasiettem. Akkor már javában folyt az előadás, az összesereglett avatottak előtt: Az idegen ur mint egy bősztült oroszán rohant neki a háziurnak, de a háziur mint egy tigris félreugrott a támadás elől, s nagyot ütött öklével a — levegőbe. A zajra kijött a felesége is s jajveszékelve futkározott a kizdők körül; a tömeg pedig éljenzett, zúgott, tapsolt. Nem tudom mihez hasonlított inkább, bikaviadalhoz vagy kakasviadalhoz, az előbbi talán sok, az utóbbi mindenesetre kevés. Bár a történeteket a másik oldalról néztem, azért kitudtam venni, hogy a háziur orra vérzik, ellenfele pedig több helyen össze van karmolva. A vér láttára többen megelégték a dolgot, s jónak látták rendőr után látni. De hol találni most rendőrt? A fontos küldöttséget egy inasgyerek vállalta magára. Elfutott a legközelebbi alvó benső titkos sarkonállóhoz:

— Andris bácsi! . . . Andris bácsi! . . .

De ő ezt nem hallotta. Ő most gyakorlatban vitte keresztül azt az elvet: Jól végzett pihenés után édes a nyugalom.

A gyerek odamegy megráncigálja:

— Andris bácsi, gyűjjön ott verekednek! . . .

— Nem tréfa?

— Nem, csak siessen!

S útnak indul, a mint az egy álmos embertől kitellik, a kapitánytól engedélyt kérni, hogy postját ott hagyhassa. A város háza kapujában felébredt annyira hogy meg tudja érteni, hogy a kapitány úr már nincs a hivatalban, elment hazra. Mi tévő legyen? Elment a lakására, ott egy félóra csöngetés után tudtára adták, hogy a kapitány úr a kávéházban van. Sietett hát a kávéházba, a hol valahára megkapta az engedélyt.

Most tette! Egészen a „Röndnek muszáj lönni”!

IV. Magán tétverseny. Pálya hossza 2000 méter. Tét 25 frt.

Díj: az összes tét.

E futam legalább 3 nevezőt feltételez.

V. Vigaszverseny. Pálya hossza 1200 méter. Futhatnak az előző futamokban díjat nem nyert lovak.

1-ső díj 40 frank, 2-ik díj 20 frank.

VI. Üggető verseny kettős fogatokkal. Pálya hossza 16 kilométer. Tét 5 frt.

1-ső díj 300 frank, 2-ik díj 100 frank, 3-ik díj 40 frank.

Kivonat a verseny-szabályzathól:

Telivérek az összes futamokból kizártnak.

Nevezés az I. és V. futamra az illető futam kezdetéig; a II., III., IV. és VI-ik futamra szeptember hó 10-ike déli 12 órájáig. — A nevezés levél, sürgöny útján vagy szóbelileg a verseny titkárnál, vagy a versenyirodában (Zombor, Trefort-utca, Csarsch-féle ház) eszközöndő.

A tétet a nevezéssel egyidejűleg lefizetendők.

Az urlovasok dreszen vagy színes szallagjelvénynek futnak. Katonatisztek színes szallagjelvénynek. A színek nevezésnél bejelentendők.

Az üggető-versenyen csak az azon fogatok számíthatnak díjra, melyek legalább 48 perc alatt érkeznek be. A versenyző fogaton a hajtón kívül egy jury-tag és egy műkedvelő ül.

A felállításra nézve minden futamnál sors húzatik.

A lóverseny kezdete délután 3 óra.

Belépti díjak: I. oszt. számozott tribün 1 frt 50 kr. II. oszt. számozott tribün 1 frt. Turf-jegy 1 frt. Bemenet 30 kr. Katonajegy őrmestertől lefelé 10 kr. Jegyek előre válthatók Jakobsits Mihály pénztárnoknál.

Este hangversenyyel összekötött táncestély tartatik, melyre a belépti-díj 1 frt.

Rombay Dezső, Schmausz Endre,
titkár. elnök.

Helyi és megyei hírek.

Fizetés emelés. A belügyminiszter július 31-én 47,256. szám alatt kelt rendeletével jóváhagyta Zombor sz. kir. város szervezési szabályrendeletét, amelyvel a városi tisztviselők fizetési felemeltettek és Szemző István és társainak dr. Fratricsevi-Ast Vince ügyvéd által az ellen beadott felebezését elutasította. A tisztviselők fel-emelt fizetési július 1-étől fognak folyóvá tétetni.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Dr. Stécz György theologiai tanár, a nagyobb papnevelő-intézet lelki igazgatója, ugyanazon intézet h. rektorává kinevezetett. — Kovács Ferenc új misés, kápláni minőségben Doroszlóra rendeltetett.

Hírek az ügyvédek köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közli, hogy dr. Konyovics Dávid ügyvéd Zombor, dr. Beleszlyim Miklós ügyvéd Zenta, dr. Herman Adolf ügyvéd Bács Almás, dr. Braun Károly ügyvéd Zenta, dr. Bálint Izidor ügyvéd Petrovskellő és dr. Koller Imre ügyvéd Baja székhellyel a kamara lajstromába folytatólag felvették.

Templomszentelés. A bajai új református templom felszentelési ünnepélye f. hó 14 én d. e. 1/2 10 órakor lesz. Az ünnepélynek különös fényt és érdekességet kölcsönöz az körülmény, hogy az egyházi beszédet főtiszt. és méltóságos Szász Károly püspök ur fogja tartani. Az egyházi ünnepélyt déli 1 órakor a Horák szállóban tartandó diszebed követi.

szellemében érkezett a küzdő térre. Hanem valószínűleg kétségbe vonta ama közmondás igazságot: „Két mara kódó fél között, egy harmadik a nyertes“, mert közbelépni nem mert, csak úgy szép szóval akarta kibékíteni őket, persze hiába. De ha már nem is volt bátorsága, volt ő neki nagyon jó esze. Egyet gondolt s ment hívni egy collegát, kettlen talán majd boldogulnak. Már jó darab utat megtett, mikor eszébe jut, hogy jó volna megnézni, verekednek-e még, nehogy hiába fáradjon. Még mindig verekedtek, a baziurnak már nem volt a fején a sapka, a pipájából még csak a szára volt meg. Ezalatt az idő alatt Andrisunk kerített valahol egy hasonvívű embert. Kettlen lévén, most már kiabálva hivták a bekesség istennőjét.

Közbelépni mindennek dacára nem mertek, mert arra a szomorú tapasztalatra jutottak, hogy a két ellenséges fél dtibe nagyobb mértékben nő mint a rendőrség száma, minden vereszeségük mellett. Két ily nagy ész és nem boldogul! Az előbbi fortély célszerűnek bizonyult, ismételték. Elment mind a kettő segítségért, de mire megérkeztek már késő volt; a küzdelem befejezve, a függöny lebecsátva Nemaság titott tanyát a barctéren, a háziur eltörtt pipája hirdette ellenfele kivívott diadalát. Az oszladó publikum arról beszélt hogy a háziur feje volt az okosabb, az engedett.

Andrisaink most összeállottak tanácskozni affelelt, hogy mitévők legyenek? Az egyik azt indítványozta, hogy karddal kellett volna közbelépni; ez valamennyinek tetszett, csak hogy a jó gondolatok mindig későn jönnek. Jó ideig tartó állodgálás után azzal a határozattal búcsúztak el egymástól: Csak hogy már vége van!

Másnap következő rendőri hirt olvastuk: „Tegnap az utcán két férfi között heves szóváltás keletkezett, s egyedül a rendőrség erélyes közbelépésének köszönhető, hogy a vita véres verekedésé nem fajult.“
Plaudite cives!

Sigma Fi.

Kinevezés. Ujvidék szab. kir. város főispánja Springer Lajos ujvidéki ügyvédet tisztelbeli aljegyzőnek nevezte ki, és ugyanőt a főjegyző szabadságidejének tartamára a jegyzői teendők végzésével is megbízta.

Kinevezés. A kulai kir. adóhivatalhoz ellenőrré Fehérváry József nevezetett ki.

Kinevezés. Az ujvidéki posta- és távirahivatal főnökévé Horváth Mihály nevezetett ki.

Véglegesítés. Dr. Flatt Viktor, Ujvidék szab. kir. város főispánja, Beck Emil városi alszámvevőt ezen állásában véglegesítette.

Hírek a dalárdából. A zombori kaszinó-egyleti dalárda választmányja szombaton tartott ülésében elhatározta, hogy szeptember hó 11-én a lóverseny napján, a mikor a szegedi honvéd gyalogdandár Zomborban lesz összpontosítva, dal- és táncestélyt rendez. — Uj működő tagokak felvették Husvélth Gizella, Lang Mariska és Valter Aranka kisasszonyokat, Kelő Mór kir. folyamérnököt, Kozma Dezső vármegyei közigazgatási gyakornokot és Kekezovich János telek-könyvi napidijast.

A kalocsai tanítóképezdénél a növendékek beírása f. é. augusztus 31-én eszközöltetik, a felvételi és javító vizsgálatok szeptember 1. és következő napjain tartatnak, az előadások pedig szept. 5 én kezdődnek.

Járek község a temesvári postaigazgatóságtól külön postaállomást kért. A kérelemnek úgy látszik helyt adnak majd, mert a postaigazgatóság most hivatalos uton kérdést intézett a községhez, hogy ez vajjon mennyivel hajlandó hozzájárulni a postahivatal fontartásához.

Bucsu. A szántai uti r. kath. kápolnában e hó 7 én, mint a Havi Boldog Asszony napját követő első vasárnap, bucsú volt. Tömegesen záradokolt ki e napra egy város, mint a szomszédos szállások és községek katolikus lakossága is. Délelőtt mise volt a kápolnában s a kath. templomból processzió is ment ki.

Az új plébános fogadtatása Szántován. Szántóváról írják: Rég nem volt a községnek oly élénk napja, mint a tegnapi (aug. 5 én) az esteli órákban. Egy nappal előbb megérkezett ujonnan kinevezett plébánosunk Parcsitich András, a kiról a fama már oly sok jót beszélt minékünk is. Ez alkalomra a helybeli igen jól szervezett kis dalárda — jó eleve elkészülvén — vacsora után a plébánia folyosóján felállott és egy szép darabdal oly frappans meglepetésben részesítette a plébánost és vendégeit, a melyre egy kis faluban elkészülve csakugyan nem lehetett. Az első darab után megjelenvén a dalárda között, onnan egy szónoka annak kilép s rövid de hatásos beszédben tolmácsolta az általuk épp lerótt tiszteletet. És midőn kijelentve, hogy ők testületileg a jókedvet képviselik és annak befejezésében a plébánosnak állandó jókedvet és bőséget kívánva őt élte, — az időközben a háttérben összesereglett hallgató közönség riadó éljéne kedvesen vegyült a dalárda „Eljen ő“ kezdetű tündöklő dalával egybe. Meghatottan köszönte meg plébánosunk a megtiszteltetést, mire a dalárda a megújított gyújtó „Marsailaise“ indulóval fejezte be tiszteletét — a midőn aztán a szíves bázis-gazda rendelkezésére bocsájtván magukat, a késő éjjeli órákig delectáltak magukat a ministráló nedűvel jó animót szerzvéen a további működésre.

Gyászhir. Özv. Hipp Miklósné Radány Mari egy saját, valamint gyermekei Dezső, Iona özv. Nagy Kalmánné, Flóra Percei Dénesné, továbbá veje, unokái és testvérei, ugyiszint számos rokonai nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti szeretett felejtethetlen férje, illetve atyjuk, apósa, nagyatyjuk és sógoruk Hipp Miklós ügyvéd urnak ez évi augusztus hó 3 án déli 12 órakor, életének 69 ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei e hó 5 én délelőtt 1/2 11 órakor fognak a kerepesi-uti temető halottas házában, a róm. kath. hitvallás szertartásai szerint beszentelteni és ugyanazon temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat e hó 8 án reggeli 8 órakor fog Német-Palánkán a Mindenhatóknak bemutatattani. Budapest, 1892. évi augusztus hó 3 án. Béke poraira.

Egy szabadkai katonatiszt Belgrádban. Egy pár napilap közölte a következő esetet: A Szabadkán állomásozó 86. gyalogezred Sretkovits nevű kapitányának kellemetlen kalandja volt Belgrádban. Polgári öltözetben oda utazott, hogy szabadságidejének egy részét a szerb fővárosban töltsé. Mikor az erősségeket körüljárta, véletlenül egy őrt álló katonát pillantott meg, a ki a puskáját kényelmesen maga mellé tette volt. Sretkovits az őrhöz ment s elkérte tőle a puskát, hogy közelebről megnézze. Az őr odaadta neki a fegyvert, de szerencsétlenségére éppen akkor ment arra két szerb tiszt, a kik nyomban Sretkovitshoz siettek s ámbár ő mint közös hadseregbeli tiszt igazolta magát, mégis elfogták s az őrségre vitték. — A tisztet csak másnap bocsátották szabadon.

A kaszinó-egylet jubileumára vonatkozólag közlik, hogy a közönség körében meghívók nem bocsátatnak ki s eddig is csupán a tagoknak a diszgyűlésre szóló alapszabályszerű meghívóit küldték szét. A közönség, mint a kaszinó-egylet eddigi multságain is, minden meghívó nélkül vesz részt egy a diszgyűlésen, mint a délutáni kugliversenyen s az esti banketten. — A tánc rendező bizottság a következő tagokból áll: elnök dr. Thurszky Zsiga. Rendezők: Bieber Gyula, Bittermann Sándor, Bukta Gábor, Ditzl Lajos, Frindt József, Frank Mihály, Gavanszky Miklós, Karvázy József, Lederer Pál, Mihályi Ernő, Mihályi János ifj., dr. Pataj Sándor, Pákozdy Béla, Roheim Zsigmond, Sulyok János, dr. Széchenyi Tamás, Szemző Károly, Vuits Péter, Vujevich Lajos és Wagemann Ignác.

Párbaj. A lapunk hasábjain közelebről megjelent „Títel történetéhez“ című cikk által dr. Thim József titeli járásorvos és történész magát sértve érezvén, megbizottai Zákó Milán orsz. képviselő és Mihajlovits Kornél szabályi főszoigabíró által lovagias elégtételt kért dr. Dudás Gyula történésztől, a ki a maga részéről dr. Thurszky Zsigát és Szemző Károlyt nevezte meg segédei gyanánt. A segédek ezen ügy elintézésére nézve pistoly-párbajban állapodtak meg, mely légy nélküli pistolyokkal, egyszeri golyóváltással, 25 lépésnyi távolságról 5—5 lépésnyi avány-szal a Kozara erdőben vasárnap reggel szerencsésen meg is történt, a mennyiben dr. Thim pistolya csőtűrköt mondott, dr. Dudás lövése pedig nem talált. — A felek a párbaj színhelyéről kibékülve távoztak.

Az adai önkéntes tűzoltó-egylet aug. 28 án néptünnepelet rendez saját pénztára javára.

Kevés a péterfillér. A péterfillérek szokatlantul csekély mértékben vándorolnak az idén Rómába. A pápai városból érkezik a híre, még pedig oly alakban, mely szerint ez a vatikánban egy kis megdöbbenés is kellett már. A főoka pedig ennek az, hogy Ausztria és Magyarország nem szállított ez év folyamán az előző évekhez hasonló summát a vatikánba. Ebből pedig azt vesszük mi észre, hogy a péterfillérek eddigéig minálunk gyűltek a legszebb mérvben össze.

Kirándulás S.-Szentgyörgyről Málnás, Bükszád, Tusnád, Szent Anna tó és a torjai Büdös barlangba. Az erdélyrészi Kárpát egyestlet Háromszékvármegyei osztálya közli, hogy f. évi augusztus hó 17-én és 18-án Potsa József főispán, egyesületi elnök vezetés alatt a fentemlített helyekre kirándulást rendez. Rövid két nap alatt megtekinthető Erdélynek több nevezetesebb pontja. A tusnádi klimatikus gyógyhely regényes fekvésével, a Szent Anna tó hazánk egyik természeti ritkasága, a torjai Büdös barlang, melynek mása csak a nápolyi Kutya-barlang. Málnás kiváló gyógyhatású székely fürdő, a bükszádi gróf Mikes féle üveghuta stb. stb. A Budapest felől érkező vendégek az augusztus hó 15 én este 9 óra 20 perckor induló predeáli gyorsvonatot használhatják, melylyel augusztus hó 16 án Brassóba, onnan pedig a „Háromszéki vasuton“ délután 5 órakor S.-Szentgyörgyre érkeznek és itt a Központi szállodába szállnak. Ezen kiránduláson nem tagok is szívesen láttatnak. Jelentkezni lehet Berecz Gyula isk. igazgató, egyesületi titkárnál Sepszi Szentgyörgyön. A kirándulás költségei Sepszi-Szentgyörgyről a torjai Büdös és vissza 2 napi fuvar, Tusnádon szállást és 2 napi ellátást beszámítva, személyenként csak 7 frt 30 kr, mely összeg a jelentkezés alkalmával beküldendő. Részletes programmal szívesen szolgál Berecz Gyula titkár ur Sepszi Szentgyörgyön.

A „Szabadkai Torna-Egylet“ és az „Achilles Sport-Egylet“ 1892. július 31 én tartotta meg versenyét Pálicson, az asphalt angol verseny-pályán. A zászlókkal díszített versenytér, a csolnokokkal telt uszó-pálya a közönség feszült figyelmé, érdeklődése oly képet nyújtott, a milyent csak egy első rangu versenytérre lehet látni. E nap az uszásokban egyáltalában és a 10 angol mérföldes velociped versenyekben ilyen record éretett el, melylyel Európa első rangu sport-egyleteinek elismerését és csatlakozását érdemelhettek ki. A bajnoki távuszásban a 3 km. távolságot Balogh Hugó, a „Magy. Athl. Club“ tagja 57 perc alatt uszta meg. Kezdetben Tettan Gyula vette át a vezetést, nyomában Vermes Lajos, nemzetközi bajnok és Weimess Adriaan Valérián sorított, Balogh 2 hírneves bécsi uszóval, ki a legutóbb Hamburg és Kopenhága legjobb uszói verte le hatalmas karjaival, eltérőleg az eddigi szokásos uszasi stylusoktól, előre tört, megelőzve versenytársait és folytonos egyenletes sebességgel uszással előlének érkezett be. Balogh angol stylusban uszott, melynek megteremtője a liverpooli iskola; abból áll, hogy minden mozgást, mely az előrehaladást eszközöli a vízben és minden mozgást, mely az előrehaladást akadályozza, a levegőben kell kivinni. — Az egy angol mérföldes megnyitó velociped-versenyben Tettan Gyula, a „Hunnia Magy. Bicycle Club“ tagja, 2 perc 42 mp. a. első lett, jó második lett Harriss György, a „szegedi kerékpár egylet“ tagja 2 p. 46 mp. alatt. Jól mentek Totiss Andor és Krausz Aladár, ketten ilve egy velocipedén, azonban a harmadik körnél a pályából kiszaladtak. — A 10 angol mérföldes velociped versenyben Halóczy Ignác, a „Hunnia Magy. Bicycle Club“ tagja 32 p. 26 2/5 mp. a. első lett. Tettan Gyula 36 p. 32 2/5 mp. a. második és Balogh Hugó 38 p. 44 1/5 mp. a. harmadik lett. A versenytől ellállottak: Dáni Nándor és Harriss György. — A sulydobásban Matkovits Miklós a 3 méter magasságot 4 m. 60 cm. távolságtól a 16 angol font súlyú kőgolyóval dobta át, jó második lett Bozsó János, a „Szegedi Torna-Egylet“ tagja 3 méter magasságot 2.70 m. távolságtól dobta át, kitűnő dobóknak bizonyultak: Harriss György, Totiss Andor, Weisz Bertalan és Nagy Ödön. — A vendégek velociped versenyében 3000 m. távolságot Dáni Nándor 6 p. 4 1/5 mp. alatt tiporta le, Tettan Gyula 6 p. 44 mp. a. jó másodiknak érkezett be. — Az 500 méteres gátuszásban Balogh Hugó 7 perc 10 mp. alatt első lett, igen jó második Schwarzcz Henrik, a „szegedi kerékpár egylet“ tagja, jó harmadik lett Hegyesi Béna Béla szabadkai. Az atletikák az érme és díjak kiosztása után társas vacsorához ültek és éltették a nap hőseit. Aug. 7 én reggel 6 órakor megkezdődtek ismételen a bajnoki küzdelmek és egész napon át tartatnak.

Hirdetmény és pályázat. A zombori fogyasztási egylet, mint szövetkezet, bejegyzett kereskedelmi cég — működését szeptember 1-én megkezdte. Elfogad ajánlatokat minden nevezendő elemi és ruházati cikkekre, tüzelő fára, kőszénre és világítási anyagra, ruházati szükségletnek darabszámszerűt elkészítésére, gyógyszereszek, iparosok, termelők, művészek stb. részéről az egylet tagjainak nyújtandó árkedvezményre. — Pályázatot nyit 8 napi határidővel egy házi szolgai állásra. Évi fizetés 240 frt, mely havi utólagos részletekben fizetetik. Kívántatik a magyar nyelv tudása lehetőleg írásban is, feddhetlen előélet igazolása, 200 frt biztosíték letétele. Az, a ki mint házi szolga kereskedésnél, borpincénél alkalmazva már volt, elsőbbséggel bír. Az állás folyó hó 16 án elfoglalandó. Zombor (Basatca 199. sz.), 1892. évi augusztus hó 4 én. Ribiczey Ádám, egyleti igazgató.

Róm. kath. iskola Ó-Sztapáron. A vármegye elhatározta, hogy Ó-Sztapáron róm. kath. iskolát is fog fölállítani s annak helyiségeit a mostani gör. kel. szerb leányiskola helyiségétől k. Ezt a határozatot az ó-sztapáriak megföllebeztek. A napokban azonban visszaérkezett az ügy a miniszteriumtól, a hol a vármegye határozatát jóváhagyták. Így tehát mégis lesz róm. kath. iskola Ó-Sztapáron.

Egy családi dráma utolsó fölvonása. Hozsa Ferenc doroszlói gazdának csinos, de kikapós volt a felesége. El is hagyta őt az asszony pár évvel ezelőt s keresett magának másik urat, akivel nem esküdhetett ugyan meg, de annál boldogabb életet folytatott — ideig óráig. Ott hagyta ezt is és elment Szöntára lakni a menyecske a testvérbátyjához. A hites férje persze egyre búslakodott a szép asszony miatt, míg végre tavaly merész tette szánta el magát. Megakarta ölni az asszonyt. Rá is lőtt, de az asszony kigyógyult a sebből. Az eset óta már a Curiatól is visszajött az ítélet, most meghirdetik az elkeseredett Hozsa Ferencnek, hogy kemény 8 esztendei fegyházat mértek rá a miatt az egy lővés miatt.

„Zsidóházi Jankovác” cím alatt mult szá-

munkban egy jankováci mulatságról adtunk hírt. Amikor a lapunk egyik rendes munkatársának a névalírásával küldötték be s mi abban a hiszemben, hogy a sorok megfellelnek a valóságnak, közöltük azokat. Most azonban arról értesítettek, hogy a mulatságot nem zsidók, hanem éppen ellenkezőleg a jankováci róm. kath. intelligencia rendezte az ottani bucsú alkalmával s az abban felsorolt nevek többnyire költöttek. Kétségtelen tehát, hogy valami éretlen subanc avatkozott bele a levelezőnk dolgába.

Az ó-sztapári sikkasztás. Érdekes végtérnyalás lesz e hó 13-án a zombori kir. törvényszéknél. Targyalni fogják Kanurits Szima ó-sztapári volt községi pénztárnoknak sikkasztási bűntudját, mely annak idején nagy port vert föl s a mely az ó-sztapári községi pénztárnak 2250 frt 68 krjába került.

Veszedelemes berügás. Buzder Antal, szabadi vasuti kocsiút, alaposan besőrözött a napokban. Ily állapotban hol, hol nem, egy revolverre tett szert és azzal hadonázva kiabálta, hogy „még valaki meghal!” A rendőrségnek sikerült őt letartóztatni, de már akkor ki se hallgathatták a jó Buzdert, annyira elázott. Persze, hogy egyéb kár nem is esett senkiben sem.

Körözött hadkötelesek. A Rendőri Közlöny egyik legutóbbi száma három bácskai katonakötelezettnek a személyleírását közli. Mindhárom kikérte a sorozásokat, a hatóságok nem tudták fölhalálni őket s most ily uton akarják megtalálni őket. Puschin Veszelin bresztováci születésű 24 éves legény az egyik, a másik Márkov Pál szüneten olyankor ó-sztapári származású s a harmadik Jovánovits Andria goszpodincei származású 21 éves ember.

Gyilkosság és öngyilkosság. Borzasztó eset tartja Goszpodince községét néhány nap óta izgatottságban. Stojanov Pál gazdaember, f. hó 3-án este jó későn, kötyagos fejjel vetődött be Batján Mija kocsma-jába egy pohár borra. A kocsmá-türes volt és Mija gazda egy sarokban pislogott már. A két ember egyideig tréfálva beszélgetett egymással, azután Mija — Stojanovnak egy kártyajátzmát ajánlott. Letültek tehát bibliázni s már rég elverte az óra az éjfélt, az ivószoba asztalán meg mindig keményen ittőkék a makkot. A szerencse ez alkalommal sehogyssem akart Mijának kedvezni, egyre vezetett s Stojanov nevetgélve dugá a bankókat zsebre. Mija megint bankót adott, de csak Stojanov huzta be a kasszá-t. Erre Mija már nem tudta fékezni magát, oly vadallati dübbe jött, hogy kést rántott s Stojanov szívébe mártotta. — Hogy azonban a gyilkosságnak gyanuját ne vonja magára, fogta a hullát s kicipelte az út közepére s jó távol a házatól az utcán hagyta. Másnap hajnalban a munkára siető nép találta fel Stojanov holttestét. A csendőrség megérkezett s minthogy tudták, hogy Stojanov az éjjel Mijánál mulatott, mindjárt, a hulla előtt faggatóra is fogták, de a jómadár miről sem akart tudni. Megtalálták nála a véres kést is, a mellyel galád tettét elkövette, de ő erre azt felelé, hogy az az imént tisztított halakról lett véres. Minthogy minden körülmény arra mutatott, hogy csakis Mija lehetett a gyilkos, a csendőrök nem sokat tekerőrizáltak vele, hanem jó keményen vasra verték s bekisérték a szabályi járás-bíróshoz. — Stojanov hulláján megejtett orvosi vizsgálat kiderítette, hogy a halál csak röviddel a feltalálás előtt állott be, így tehát Mija még élve hurcolta ki a kocsmájából. Mija a börtönben jobban meggondolta a dolgot s a bíró előtt töredelmesen bevallotta az elkövetett gyilkosságot. Nagyon féltett azonban a büntetéstől, mert midőn a börtönőr pénteken délután cellájából kiakarta vezetni, álmélkodva vette észre, hogy Mija az ajtó fölött levő vasrácsokhoz erősített nadrágszíján, mely egy tűrőközével volt összekötve, fel van akasztva s már egészen elkékkült. Az őt rögtön lármát csapott, de a gyorsan érkezett orvosi segély is csak a már beállott halált konstátálhatta. Tehát Mija végrehajtotta magát az igazságot!

Emberölés Adán. Mrksity Szevetozár és Nenadovics Nenád, Nenadovits Omer adai földbirtokos subanc fia, már régóta ellenséges lábon éltek egymással. A mult héten ismét összeszólalkoztak az utcán, mire Nenadovity botjával végig ütött Mrksity fején. Ez Mrksityet olyan dübbe botta, hogy bicskáját előrántva, azt Nenadovitynak előbb karjába, majd mellébe dőfte, mely utóbbi szúrás a szíveket keresztül szakította. Nenadovits a kapott szúrásban néhány óra múlva meghalt. Mrksityet a községi rendőrség bekisérte a járás-bíróshoz.

Gözös a Palicson. Vermes Lajos, a palicsi aszfalt versenypálya tulajdonosa, Szabadka város taná-esához kérvényt nyújtott be az iránt, hogy részére a város által a Palics tavon 25 év idő tartamára kizárólagos esavargózhajó (Propeller) járási jog — három kikötő-hely átengedése és építése mellett — engedélyeztessék, továbbá, hogy a teherszállítások és kirándulásoknál pénzdíjakat szedhessen.

Tüzeset. Bulkeszen e hó 4-én reggel fél 10 órakor Elicker Károlynak egy a községhez közel levő helyen, a hová ő s több gazda buzáját egybehordta, egy 500 keresztből álló buzakazalja cséplés közben kigyúlt s a nagy szél következtében rövid idő múlva teljesen a pusztító elem martalékává lón. A cséplőmű, melynek faallománya szintén a lángok áldozata lett, társaság s biztosítva volt. A tűz valószínűleg a mozdony kéményéből kiszabadult szikrák által támadt.

Szörnyű halál. Fanda Jánosné petrovoszellői lakost szörnyű baleset érte; tehene, midőn fejni akarta, szarvával a száját felhasította, úgy hogy ennek következtében meghalt.

A „Szökött Katona” szerb nyelven. A bács-petrovoszellői szerb ifjúság e hó 14-én műkedvelői előadást rendez s színre hozza Szögligetnek Szökött katonáját, persze szerb nyelven.

Vizsga. Beredits István postakezelő gyakornok a napokban Zomborban posta- és táviratvizszi vizsgát tett.

Kitiltott tankönyv. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a következő című művet: „Leitfadon beim ersten Schulunterricht in der Geschichte und Geographie von Prof. Dr. Ernst Kapp. Siebente durchausverbesserte Auflage. Braunschweig. Westermann, 1870.” közjogi tévedései miatt az 1876. évi XXVIII. t. c. 7. §-a és az 1883. évi XXX. t. c. 49. §-a alapján az ország összes tanintézetéből kitiltotta.

Szapora pályázat. Ujvidék városánál trespdesben volt két irnoki állás. A meghirdetett pályázatra nem kevesebb mint 16 pályázó jelentkezett. A legutóbbi városi közgyűlésnek ugyancsak módjában állott tehát a

választás. Megválasztottak pedig Kaiser Gyula és Kondorossy Miklós.

Gyilkosság. A Szabadka melletti Radanovác nevű szállásokon véres eset történt a napokban: Ifj. Pletl Antal 19 éves subanc, az apja szállásán öcsesét, Pletl Józsefet, egy disznóölő késsel szíve alatt a porcoz között mellbe szúrta és most a sérült élet-halál közt vergődik.

Villámütés. A mult héten Schneider Ferenek torzsai szállásán leütött a villám s a 14 esztendő Róza Andrács nevű szolgát agyonlötötte.

Disznóhizlalás és az egészségügy. Csantavérről írják a következőket: A szakférfiak véleménye szerint a disznóhizlalás és az egészségügy nem igen férhetek meg egymás mellett. Kétségtelen ugyan, hogy Csantavéren a közegészség a legjobb állapotban örvend, de akkor, a midőn a kolera — ez a borzasztó járvány — ugyszólván a szomszedságunkban szedi áldozatait, üdvös dolog volna, ha a disznóhizlalókat a községtől nagyobb távolságban állítanák föl. Ez annál is inkább szükséges volna, mivel a hizlalók száma mindinkább növekszik. Jelenleg is 5—600 drb disznó számára készült a kvártély. Pedig azt mondják, hogy a tűzzel nem jó játszani.

Idegenek névsora a „Vadászkürt” szállóában augusztus 3-tól 8-ig: Ujhegyi Mátvás kereskedő Bpest, Herman Emil utazó Bpest, Weisz Adolf utazó Bécs, Steiner Márton kereskedő Bpest, Mego Lajos igazgató Szeged, Meller Ernő utazó Bécs, Haas János utazó Bécs, Römer August utazó Bpest, Pollak Albert utazó Bpest, Vas Mátvás vállalkozó Bpest, Zsótér László birtokos Szeged, Goldstein Lajos kereskedő Zenta.

Művészet és irodalom.

A király legkisebb unokáját mutatja be a „Magyar Génusz” legújabb száma, amint Mária-Valéria főhercegnő s férje, Ferenc Szalvator főherceg enyelegnek alig néhány hónapos kis gyermekükkel. A „Magyar Génusz” mult számában egy igen érdekes kérdést vetett fel. Ugyanis a nagy olvasóközönséghez fordult s kikérte véleményét a „lex papea poppaea”, vagyis ama törvényjavaslat iránt, melyet egy francia képviselő nyújtott be a kamarához, s mely kimondani kívánja a kényszerházasságot. A közönséget ez a kérdés, ugy látszik, nagyon érdekli, mert egy rövid hét alatt nem kevesebb mint 173 válasz érkezett a szerkesztőséghez, s megannyi hosszabb-rövidebben foglalják ezel az igazán érdekes kérdéssel. Mindenesetre jellemző, hogy a válaszok tulnyomó része (124 darab) nőktől ered, még pedig férjes hölgyektől. Leányunk csak 17-en vallották magukat. A hölgyek véleménye egy igen érdekes és megoszlik pro és contra. Az általános szavazás szerint eddigelé — mert a végleszámolás csak a következő számban tétetik közzé — a mi közönségünk a kényszerházasság ellen van és pedig 173 szavazó közül 145 ellene, 28 mellette. Neure névze következőleg oszlanak meg a vélemények: 44 férfi közül 36 a kényszerházasság ellen, 8 mellette, 129 nő közül 109 a kényszerházasság ellen, 20 mellette. Mint jellemzőt említtük meg, hogy egy katolikus pap a kényszerházasság mellett szavaz. A „Magyar Génusz” a beérkezett vélemények közül a sikerültebbeket közli is. Ezen érdekes tárgy közleményen kívül találkoznak még e számban több sikerült képpel és közleménnyel, melyek közül megemlítjük: Dóczy Lajos „Szakítás” című novelláját, J. Virág Béla hangulatos költeményét, Szana Tamás és Kada Elek érdekesítő cikkeit. Kik még nem ismernék olvasóink közül a „Magyar Génusz”-t, forduljanak a kiadóhivatalhoz (Budapest, kerepesi-ut 14), mely — mint lapunkat értesíté — készséggel küld mutatványszámokat. A „Magyar Génusz” előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az újonnan belépő előfizetők a „Kenyér” című emléklapot ingyen kapják.

KRÓNIKA.

Kolera Szántován.

Siralmas a jövő képe nálunk nagyon. A halál előérzete olvasható le minden arcon. A cséplési munka szünetel, — napszamos mérgegrágn sem kapható. Templomunk előtt óriási kazánban forr a közfogyasztásra szánt ivóvíz, — a járványkórház lázas sietséggel épül, a végtisztességet három pap végzi. Apolónk nem lévén, sürgönyileg kértünk apácákat, kik, hogy megérkeztek feketé gyászukkal még komorabbá tették a kép színetét. Községi orvosunk fáradhatlanul dolgozik, — jó példával járván elő a járványbizottságnak, ki, hogy nem tudja, hol a feje, onnan látszik bizonyosnak, hogy mindig a hasát tapogatta, ott keresi azt.

Halál és karbolszag mindenütt! E hó 3-án esett meg az első eset. Dr. Rátay megyei főorvos és dr. Alföldy járásorvos urak megjelenéne a helyszínen, ép az óvintézkedések tárgyában történt kiküldetésüknek feleltek meg, — s megvacsorázták az új nótárus vendégszerető házában fáradságukat indokolva korán tértek nyugalomra. De alig adták át magukat az édes pihenésnek, midőn irtóztatatos ablakdöngéssel jelentik a kolera-t.

Egy mózesvallású polgártársunk feleségén ittött ki és a rettenetesen esetetlén kinos vergődést enyhítendő, a két vendégdoktor rögtön fölgorva rohan a phylantropia utjára, elbucszván a házigazdától, mert úgy mond — egy kolera házból már visszajönni nem akarnak.

Odaérve, sirás, rivás, obégtatás és fogak csikorgatása fogadja őket... irtóztatos kép tárul szemek elé...

A szomszédoknál égő gyertyafény elárulja az egész utca rettegését, az istálló tehene vérszűzősán bög a döghalál előérzetén, az udvar kutyája kínos vonítással váj gödröt a halálnak, a konyha cselédje fogvacsogva örli a halálfélelmet, a boltos férj — ah de mi ez? A sir elfojtott panaszos hangja honnan jó? — Remegés fogja el a morális kötelességet teljesítő orvosokat. Hisz itt már a halál jár! Mily kísérteties hangzavar és mi — most megmozdul a bolt egész manufaktúr árucikk balmaza. Majd örülten járja a halotti tor táncát — már-már távozni készült a két doktor, midőn figyelmüket a puldus alatt összeszuszogott alak köti le, ki aj véh! kiáltással félelmében az egész boltot magára hanyta... úgy kellett kicsalni egy újpesti batossal.

Végre aztán a reszkető férj segélyével rátaláltak a betegre is, ki szánalmat gerjesztően összegombolyodva — végkimerítő erőfeszítéssel gyűjti a bacillusokat és azt egy edénybe téve öntestél fedli be.

Doktoraink rögtön konstátálták a fura „kolera” és a bacillusok szagától kísérve siettek szállásukra, hogy az esetet jegyzőkönyvbe vegyék.

Házigazdájuk csak eskü vétel után eresztette be őket, hol aztán alapos fejtegetés után kinttnt, hogy a beteg ezen kolera-t ijedtében kapta, mert bebizonyult, hogy ott már előzőleg községi orvosunk tett látogatást.

Bacillus.

Közgazdaság.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara következőkre hívja föl az érdekelte körök figyelmét: A kereskedelmi miniszter ur közli, hogy a Bécsben székelő svájci követtség értesítése szerint a Svájc és Olaszország közt kötött kereskedelmi szerződésnek f. évi június 19-én történt életbelépésével, hatályon kívül helyeztetik az az intézkedés, melyhez képest származási bizonyítványokkal ellátandók a Svájcba bevitt tojás-, lószőr- és deligytümoles küldemények a végből, hogy a szerződéses tarifa szerinti elbánásban részesüljenek. — Az Olaszországba és Svájcba való bevitel vámmérsékléseire vonatkozik a kereskedelmi miniszter ur második közlése, mely így szól: Az Olaszország és Svájc közt 1892. évi április 19-én kötött s f. é. június 19-én életbelépett kereskedelmi szerződésben e két állam egymás termékeinek kölcsönösen több oly vámmérséklést biztosítottak, melyek az Ausztria Magyarországnak s Olaszországnak illetve Svájc közt 1891. évi december hó 6-án kötött s az 1892. évi VI. illetve VII. törvénycikkébe iktatott kereskedelmi és vámszerződésben nem foglaltatnak, melyek azonban az Olaszországba és Svájcba való bevitelnél bennünk szerződészerűleg megillető legnagyobb kedvezmény alapján az osztrák-magyar vánterületekről e két állam területére bevitt árukra is kiterjednek. Fölsorolja azután a miniszteri leirat mindazokat az árukat, melyekre a vámmérséklések vonatkoznak s azok közül a szegedi kamara terület érdekelteinek szempontjából említést érdemelnek a következők: Vámok az Olaszországba való bevitelnél. Parkettáknak való deszkák s táblák 100 klgként: Egy fajta közönséges fából, nem enyvezve általános vám 6 líra, szerződéses vám vm., egy fajta közönséges fából enyvezve ált. vám 6 líra, szerz. vám 2 líra, két fajta közönséges fából enyvezve ált. vám 6 líra, szerz. vám 3 líra, másféle közönséges ált. vám 6 líra, szerz. vám 4 líra. Vámok a Svájcba való bevitelnél 100 klgként: Eleven szárnyas általános vám 6 frank, szerződéses vám 4 frank, holt szárnyas ált. vám 12 frank, szerz. vám 6 frank, kolbászfélék ált. vám 25 frank, szerz. vám 12 frank, friss szőlő ált. vám 5 frank, szerz. vám 2 1/2 frank, térszteműek ált. vám 15 frank, szerz. vám 8 frank, sertések 60 klgnál nehezebbek ált. vám 8 frank, szerz. vám 5 frank, sertések kisebb súlyuk ált. vám 8 frank, szerz. vám 4 frank.

Az ideai termés. A földmívelésügyi miniszter most tette közzé az ideai gazdasági viszonyokra vonatkozó jelentését. A szerint a hosszantartó szárazságban az aratási munkálatok a hegyi vidékek kivételével befejeztettek; néhol a szárazság és hőség az utóbbi időben is sok kárt okozott, különösen a kapás növényekben, melyek azonban a július hó végén bekövetkezett jó esőzésekkel sok helyen felülültek. A buza termés, mint ezt már többször jeleztük, az idén rendkívül eltérő eredményeket adott; a rossz eredmény a jóval változik, csaknem egy és ugyanazon a vidéken. A buza termés országos átlagban középszerű; a rozs gyenge-közép és középszerű. Az őszi árpa középszerű, ellenben a tavaszi gyenge-közép és középszerű, míg a zab csekély kivétellel középszerű eredménnyel fizet. A gabonaművek minőségileg is nagyon változó eredményt adtak. A kukorica, a nagy szárazság következtében nagyon sok helyen hanyatlott, utóbb azonban az esőzések javult; több vidéken a termés silány hozamot ígér, mivel a száraz meddőn maradtak, átlagban azonban még kielégítőnek jelezhető. A burgonya is rosszul fejlődött, a peronoszpóra is mindinkább terjed benne, s e miatt a gazdák panaszkodnak is. A cukor- és takarmányrépa különböző, helyi-el-közzel sokat hanyatlott, néhol jól nőtt, az esőzések többnyire javul. A hüvelyesek és kerti vetemények több helyen gyenge eredményt adtak; a termés átlagban rosszabb, mint remélni lehetett. Kender és len középszerű hasonló a dobány. Mesterséges kaszálók több helyen gyöngén fűttek. Sarju termésre csakis egy-két vármegyében és különösen az erdélyi részeken van kilátás. Szőlő kevés termett, a peronoszpóra nagy mérvben fellépett; több helyen permeteztek. Gyütmölcs, szilva kivételével — kevés termett. A jelentésben foglalt adatokból mi csak a bennünk közelebből érdekelteket vesszük át. — *Buzában* a Duna Tisza közén már csak kevés a betakarítási való, a csépléssel is már jól előre haladtak. A termés mennyiségét még nem lehet megállapítani, az átlagok annyira különbözők. Némely helyen kevés csomó is jól önt, míg másutt sokból is rossz a maghozam. — *Bács Bodrogh* vármegyében keresztentként 25—60 kilogrammot ad, a holdankinti átlagtermés 5—8 m.-mázsá, elvéte több is, de vannak helyek, a hol 2 m.-mázsát is alig adott. A miútsóg 70—79 kilogramm, szórványosan 65—69 kilogramm. — *A rozs*nak a Duna-Tisza közén minősége hektoliterként 78—73, Pest vármegyében néhol 78 kilogramm; kat. holdankinti átlagtermése 3-60—8-64 m.-mázsá között ingadozik. — *Az árpa*t a Duna-Tisza közén betakarították, a cséplési eredmények kat. holdanként 3—8 m.-mázsá között ingadoznak, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye egy részében nem nyertek többet, mint holdankint 2 hektoliter; a miútsóg 55—66 kilogramm. — *A zab* megyékben és annak környékén 8—18 hektoliter az átlagtermés kat. holdankint, a miútsóg 40—46 kilogramm hektoliterként. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye egyik járásában nem lett több mint holdankint 2 hektoliter s ennek is minősége csak 36 kilogramm. — *A tengeriből* a Duna-Tisza közén, a korából, különösen a homokosabb talajban sok elültet vagy rosszul csövedzik, a késői még javultat s jobbra az esőre fel is újult. — *Bár helyenkint kintűn* terméssel biztat — *Bács-Bodrogh* vármegye egy részében a fehérlőfogu tengeri 3—3 1/2 méter magasra is nőtt — nagy átlagban középszerűnél semmi esetre sem lehet jobb az eredmény. — *A későn érő burgonya* a Duna-Tisza közén a szárazság miatt elmaradt, helyenkint alig kötött; az eső néhol már későn jött rá, többnyire azonban fölűdítette. — *A cukor- és takarmányrépa* vidékükön nem valami biztató, újabb ismét hanyatlott, megsárgult, itt-ott kisült. — *A kender* megyékben nyúvik s az adatok szerint az eredmény „kielégítő.”

Naptár.
Augusztus.

Havi és beti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
9 Kedd	Lőrinc vt.	Gocsárd	28 Prok. Nik.
10 Szer.	Zsuzsanna vt. Lőrinc		29 Kallinik
11 Csüt.	Klára sz.	Zsuzsanna A.	30 Sziláz, Szilv.
12 Pént.	Ipoly v., Kasz. Klára		31 Eudocim

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Bérbeadási hirdetmény.

A zombori szerb Csitaonica bérbeadja saját házában levő **sörccsarnoki helyiségét** f. évi november hó 1-től kezdve három egymásután következő évre. Az erre vonatkozó ajánlatok **f. évi augusztus hó 25-ig** a Csitaonica igazgatóságához beküldendők, a feltételek pedig megtudhatók Gergurov Dániel egyleti pénztárnok urnál.

Zomborban, 1892. évi augusztus hó 3-án.

2-2 A szerb Csitaonica igazgatósága.

Szülők figyelmébe.

Felhívom figyelmüket azon vidéken lakó szülőknek, a kik gyermeküket a zombori apácák — tisztelendőnéik vezetése alatti iskolába — avagy a zombori állami főgymnásiumba járatni óhajtják, hogy 2 leány, esetleg 2 fiúgyermektel teljes ellátásra kellő nevelés és családi felügyelet mellett elfogadjok.

Mellesleg megemlítem, hogy házámban a zongora tanulásban is gyakorolhatják magukat.

Zombor, 1892. augusztus hó.

POPOVITS ISTVÁN,

2-1 m. kir. adóhivatali ellenőr.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Kupuszina községében leköszönés folytán üresedésbe jött s 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi rendőrfelügyelői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak kik ezen javadalmazással ellátott állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt kérvényeiket **augusztus hó 10-ig** alólított előjáróknál nyújtsák be.

Pályázók a kérvényben igazolni tartoznak:

1. hogy magyar honpolgárok;
  2. védkötelezettségüknek megfeleltek, 24 ik életévüket betöltötték a 60-at pedig el nem érték;
  3. feddhetetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletűek;
  4. teljesen egészségesek;
  5. a magyar nyelvnek szó és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végezhessek.
- Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:
- a) az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek s kiszolgált állami csendőröknek;
  - b) a hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek;
  - c) kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelőségi minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.
- A megkívántó rubázatot a megválasztott sajátjából tartozik beszerezni.

Kupuszinán, 1892. évi július 24-én.

Török Endre, **Gúszvány Antal,**
jegyző. 2-2 bíró.

563 szám.

1892.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1892. évi 1403. számú végzése következtében dr. Max Schweinberg bécsi ügyvéd által képviselt H. Engländer & Söhne bécsi cég javára Weber Péter kolluthi lakos ellen 189 frt 86 kr, 130 frt 39 kr s járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 669 frtra becsült rőfő-árúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 3146/1892. számú végzése folytán 263 frt 59 kr összes hátralékos követelés és eddig összesen 1 frt 07 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolluthon a község háza udvarán leendő eszközölésére **1892. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi augusztus hó 1-én.

Styrum Mór,
kir. j. bírósági végrehajtó.

ENGEL MÓR

női- és férfi-divatáru kereskedése
ZOMBOR, (fő-utca, Lallosevits-féle házában.)

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, fő-utca. Lallosevits Jakab ur házában

női- és férfi-divatáru üzletet nyitottam.

Midőn új vállalatomhoz a n. é. közönség becses pártfogását kérem, van szerencsém női- és uri-divatcikkokban:

női kelengyék, fehérneműek, angol keztűk, selyem és fildekos harisnyák, ruha-díszek, csipkék, szalagok, szabó-kellékek, fűzők, bőrárúk, szoba-díszek és alkalmi ajándékokban dúsan felszerelt raktáromat ajánlani.

Jó és pontos kiszolgálást és szolid árak által igyekezni fogok t. vevőim teljes bizalmát kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

ENGEL MÓR.

Fényképészeti hirdetmény.

Bátorkodom a fényképészettel foglalkozó szakférfiak, tanárok, amateur-ök, látszerészek és kereskedők becses tudomására adni, hogy az 1860-ik év óta fennálló **fényképészeti és vegyészeti gyáramban** készített, a fényképészethez szükséges összes eszközök és felszerelések a legpontosabb és mindig a megrendelés előtt kipróbált kiállításban legjutányosabb árak mellett megrendelhetők.

Különös figyelemre ajánlom az általam készített „**érzékeny fényképészeti üveglemezeimet**“, melyek finomságuk és hibátlanóságuk által az egész fényképészeti sportvilág figyelmét lekötötték és melyek érzékenységük folytán **a pillanatnyi felvételekre a legalkalmasabbaknak mutatkoztak.**

➡ Árjegyzékeimet megkeresésre bérmentve küldöm. ➡

Szakfényképészeknek, látszerészeknek és kereskedőknek nagyobb rendelésnél árleengedés.

J. F. Schippang & Comp.

Berlin, Prinzenstrasse No 24.

1047. szám.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Tiszakálmánfalva telepítvényes községben a rendőrségi szolgálat ellátására a telepítvénynek önálló községgé leendő alakulásáig ideiglenesen szervezett, és elmozdítás, illetőleg leköszönés folytán üresedésbe jött egy gyalog rendőrfelügyelői és két gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik.

Rendőrök a szabályrendelet 7. § a alapján következő egyének lehetnek:

- a) magyar honpolgárok,
- b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24 ik életévüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték,
- c) feddhetetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek,
- d) teljesen egészségesek,
- e) irni és olvasni tudnak, a magyar és német nyelvet bírják,
- f) az őrsvezetői állásra pályázótól megkívántatik ezeken kívül még, hogy a magyar nyelvet szó és írásban tökéletesen bírja s a német nyelvben is járatos legyen.

Az őrsvezető évi fizetése 300 frt, a rendőröké fejenként 240 frt, mely összeg a telepések pénztárából mindenkor havi utólagos részletekben fizetetik ki, köteles azonban a megválasztandó rendőr az előírás tekintetere nézve előirt egyenruhát sajátjából beszerezni azzal, hogy annak összes ára havi részletekben fog fizetéséből levonatni.

Felhívtnak tehát mindazok, akik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi augusztus hó 20-áig** ezen telep község jegyzői hivatalánál annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Tiszakálmánfalván, 1892. augusztus 3-án.

Weninger Mihály, **Takács János,**
jegyző. 3-1 albiró.

Pályázat.

Rác-Militicsen egy újonnan szervezett német-magyar tannyelvű róm. kath. tanító állásra pályázat nyitattik. Ezen állás évi jövedelme, a községi pénztárból havi előleges részletekben 400 frt és 50 frt lakpénz, esetleg szabad lakás, melyért a tanító az iskolaszék által meghatározandó osztályban tanítani és az ismétlő iskolát is köteles tartani. Az állás november hó elsején elfoglalandó. A felszerelt folyamodványok **f. évi október hó 15-ig** az esperesi hivatalhoz Doroszlóra küldendők.

Rác-Militicsen, 1892. augusztus hóban.

3-1 **Az iskolaszék.**

Csődítömeg eladási hirdetmény.

Alólított csődítömeg gondnok közhírré teszi, hogy vagyonbukott Berger Simon zombori lakos, kereskedő csődítömegéhez tartozó, a csőd leltár 1—305. tétele alatt felvett 1828 frt 28 kr-ra becsült kézmű áru raktár és bolti szerelvények a csődválasztmányok 1892. évi július hó 27. napján kelt határozata folytán zárt ajánlati verseny útján való eladása rendeltetett el. Ehhez képest ezen csődvagyon **1892. évi augusztus hó 25-ik napján** d. u. 5 órakor zárt ajánlati verseny útján eladatni fog.

Venni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a becsérték 10%-át, vagyis 182 frt 83 krt készpénzben az alólított tömeggondnok kezébe legkésőbb 1892. évi augusztus hó 22. napjának d. u. 5 órájáig az ajánlatuk kapcsában letenni. A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok fölött azoknak felbontása után nyomban fog határozni és fentartja magának a jogot, hogy a mennyiben elfogadható ajánlat nem adatnék be, azokat magára nézve kötelezőknek nem tartja.

Vevő köteles az egész vételért a csődválasztmány-nak az ajánlat elfogadására vonatkozó határozat keltétől számított 8 nap alatt, vagyis 1892. szeptember hó 3 ik napján alólított tömeggondnok kezébe bánatpénze elvesztésének terbe mellett lefizetni és a megvett áru-raktárt és bolti szerelvényeket átvenni.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. A csőd leltár alólított tömeggondnoknál bármikor, az árukeszlet azonban csak délután 3 és 5 óra között tekinthető meg.

Kelt Zomborban, 1892. évi augusztus 2-án.

DR. THURSZKY ZSIGA,
ügyvéd, tömeggondnok.

4230. sz.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által jóváhagyott Feketehegy község által rendszeresített 300 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás betöltése céljából pályázat nyitattik.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt és a megyei 6/1887. közgy. számú szabályrendelet értelmében felszerelt kérvényeiket **hosszám f. évi augusztus hó 30-ig** annyival is inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak, jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesítetnek. Választási határidő utólag fog kitűzteni. Topolyán, 1892. évi augusztus hó 2-án.

3-2 **Császár Péter,**
főszolgabíró.